Sortland kommune

Tid for taktskifte

KS Debatthefte 2026

26. februar 2026

KS Debatthefte

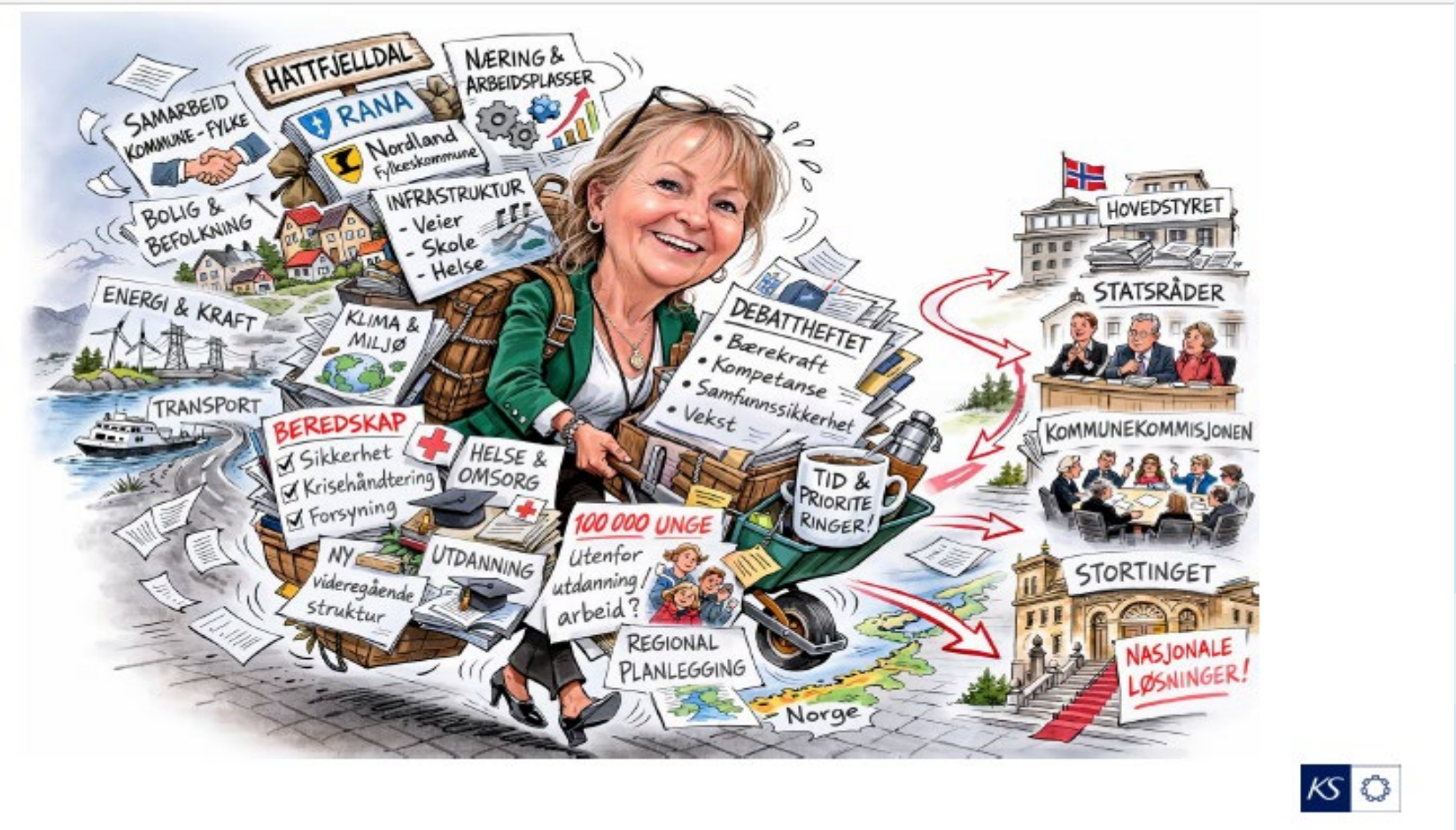
KS - kommunenes arbeidsgiver- og interesseorganisasjon og utviklingspartner for kommunene

Tidligere et fokus på utfordringer og endringsbehov innen arbeidsgiverrollen og tariffspørsmål

Fokus de siste årene – utfordringsbilder ift. kommunen som **demokratisk organisasjon og arena for samfunnsutvikling**

Sortland kommune

Behandling etter innspillsrundene

Sortland kommune

KS Debatthefte 2025

Forventningsgapet

Gap mellom tilgjengelige ressurser

(penger og kompetanse) og forventninger til tjenesteleveranse

Endringstakten må opp –

vi må finne nye løsninger sammen

Hovedbudskap

Det er behov for gjennomgripende omstilling og tøffe prioriteringer

Sortland kommune

Resultater av Debatthefte 2025

Kommunekommisjon

- Utfordringer med dagens kommunesystem og oppgaveløsning
- Statlig styring av kommunesektoren
- Perspektiver på økonomi og demografi
- Kommisjonens problemforståelse – mangel på folk, styringssystem i ubalanse, størrelse og sentralitet teller forventningsgapet, mindre økonomisk handlingsrom, krevende omstillinger må til …
- Tiltak

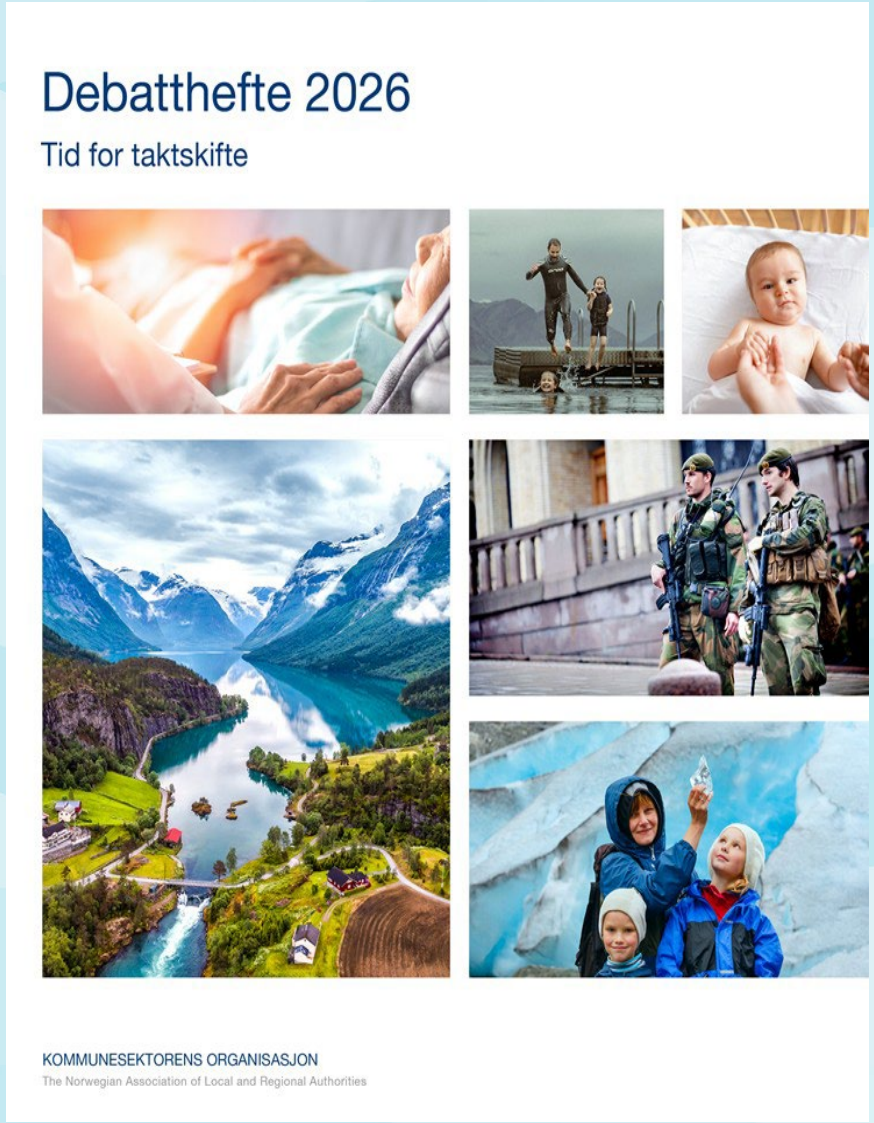

Sortland kommune

KS Debatthefte 2026

En ny virkelighet krever **raske og gjennomgripende** endringer

- i måten tjenestene tilbys på (tenke nytt, utenfor boksen, teste nye løsninger)
- hvordan vi organiserer tjenestene når vi har knapphet på kompetanse og arbeidskraft
- i måten vi samarbeider med andre på i oppgaveløsningen (frivilligheten, andre kommuner)
- skjerpe beredskapen i en helt ny sikkerhetspolitisk situasjon.

Sortland kommune

KS Debatthefte 2026

Kommunenes rammebetingelser betydelig endret

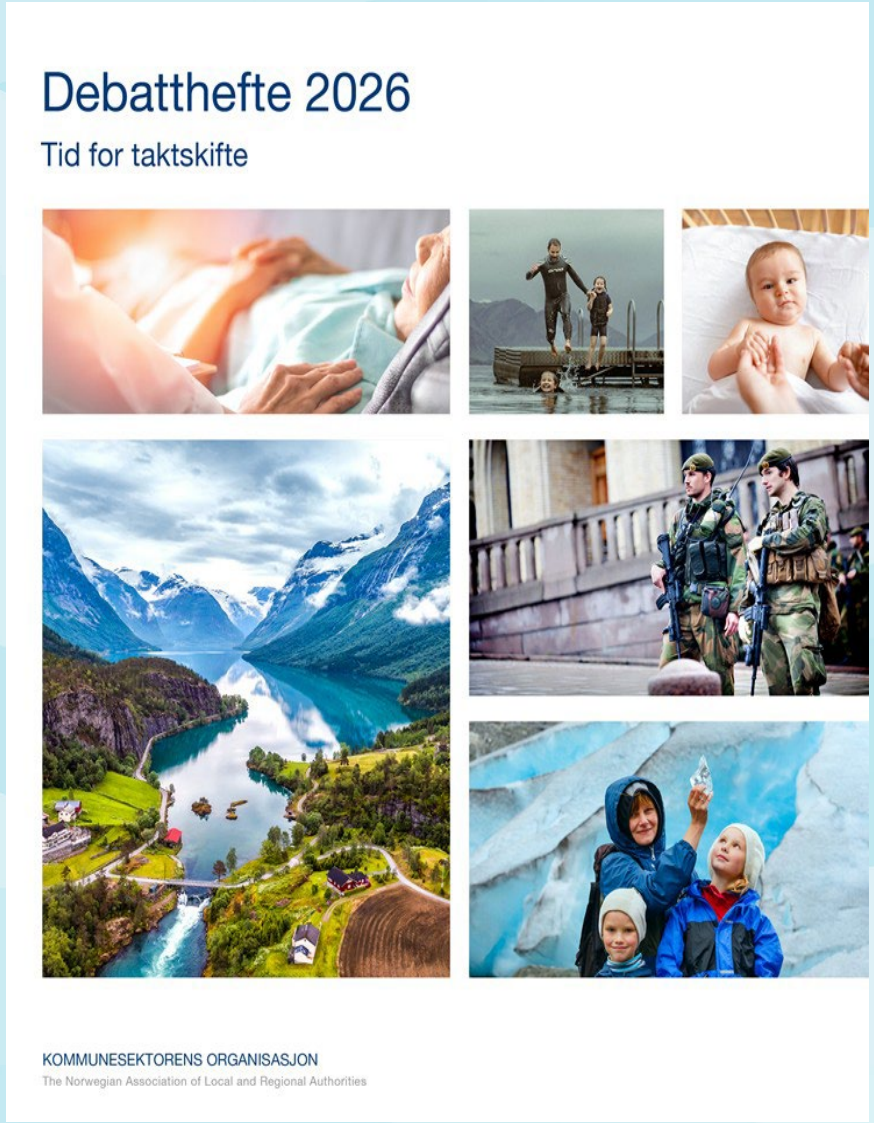
Svært mye strammere økonomi

Sterk vekst i antall eldre og færre yngre

Færre i yrkesaktiv alder

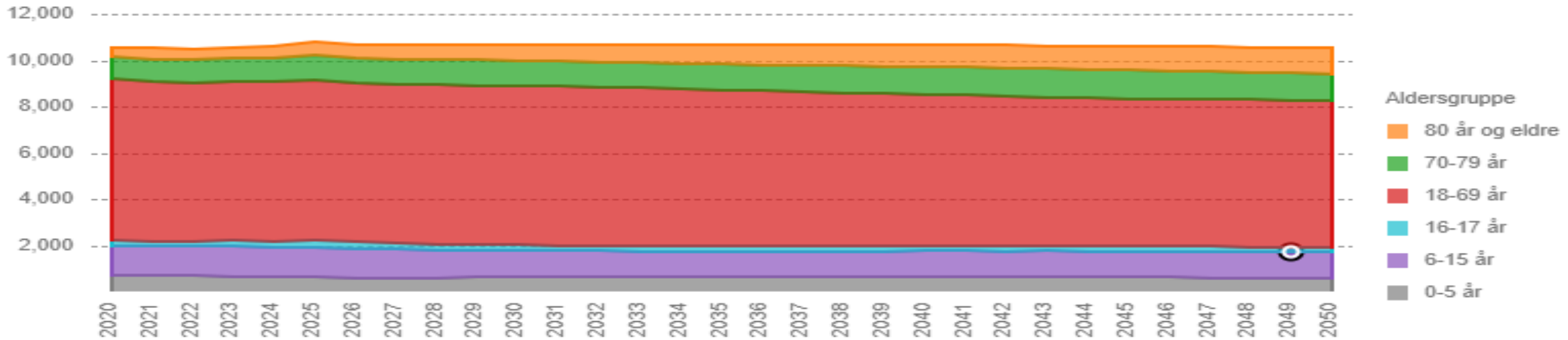
(knapphet på arbeidskraft,

mindre skatteinngang)

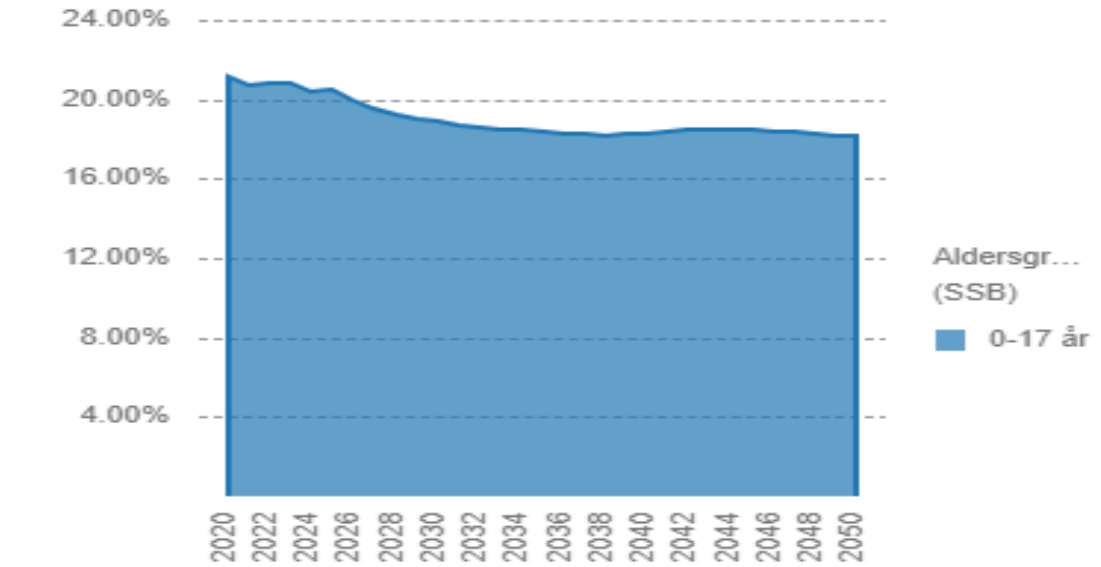

Sortland kommune

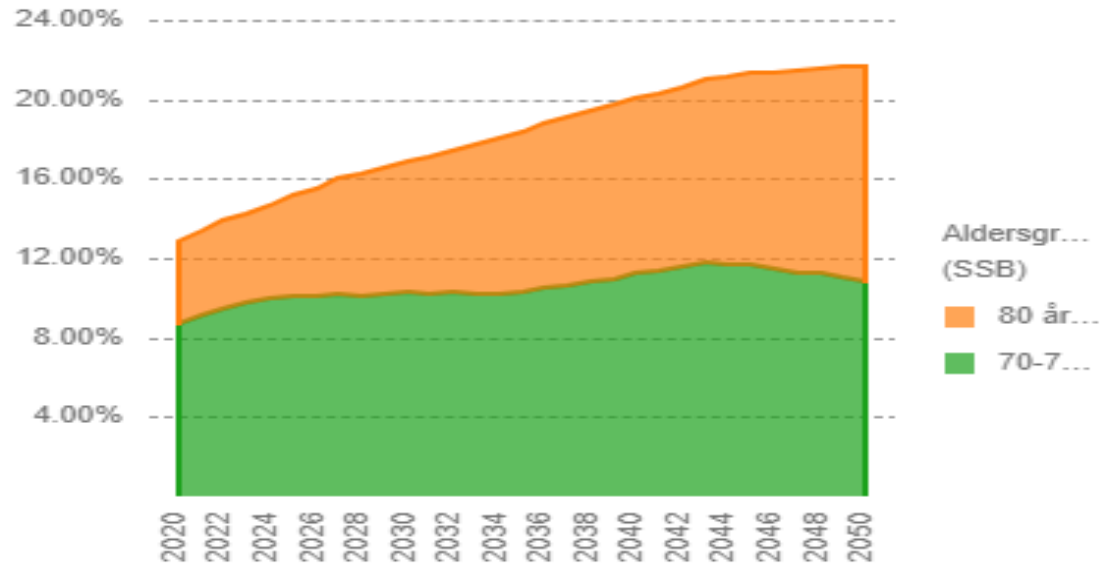
Folkemengden i fire aldersgrupper (Registrert og Framskrevet)

Andel av befolkningen under 18 år

Andel av befolkningen over 69 år

**Registrerte data til og med 2025, Framskrevet deretter*

Noen lokale tall

Alder	2026	2036	2050	Endring
0 -5	589	643	585	- 4
6-15	1253	1070	1099	-154
16 -69	7182	6965	6566	- 616
70 – 79	1079	1121	1139	+ 60
80 +	580	888	1140	+ 560

Sortland kommune

Dagens situasjon utfordrer ift. effektivisering og prioritering Hva skal til…?

- **politisk vilje** til å endre måten vi tilbyr våre tjenester på
- **Tillit** mellom politikk og administrasjon
- Godt partsarbeid
- Forebygging – ansvar for egen helse
- Arbeidskraft og kompetanse
  - -skape gode robuste fagmiljø, organisere arbeidet på nye måter, digitalisering / innovasjon
- Samarbeide med andre (større kommuner, tjenestesamarbeid)
- Samarbeide med frivilligheten

Sortland kommune

KS strategiseminar

KS – dialog med sentrale myndigheter

Årets tariffoppgjør – sentrale tema for dette året

KS – debatthefte – fire kommuner

Kommunenes økonomiske situasjon

Rammer for politisk styring av interkommunale virksomheter

Totalforsvaret

HVs roller

Statsforvalters rolle

Arbeidsrettsjus sårbare tjenester ift. beredskap og sikkerhet

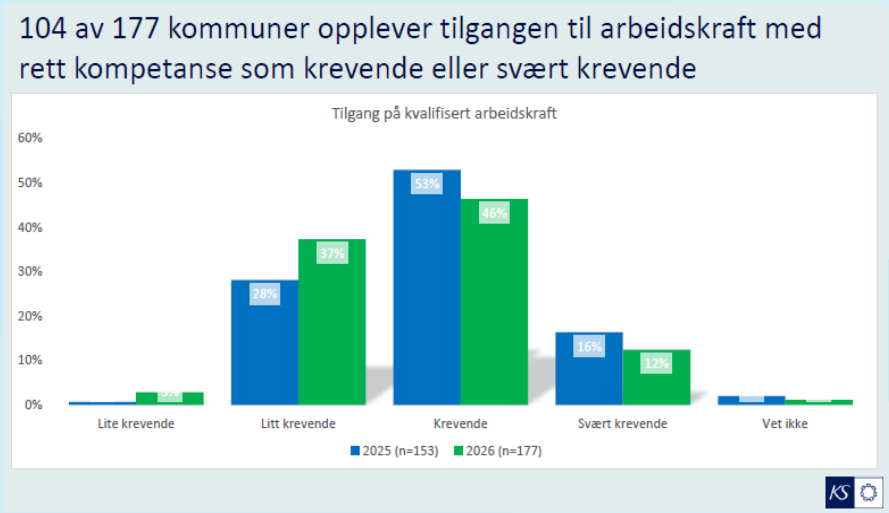

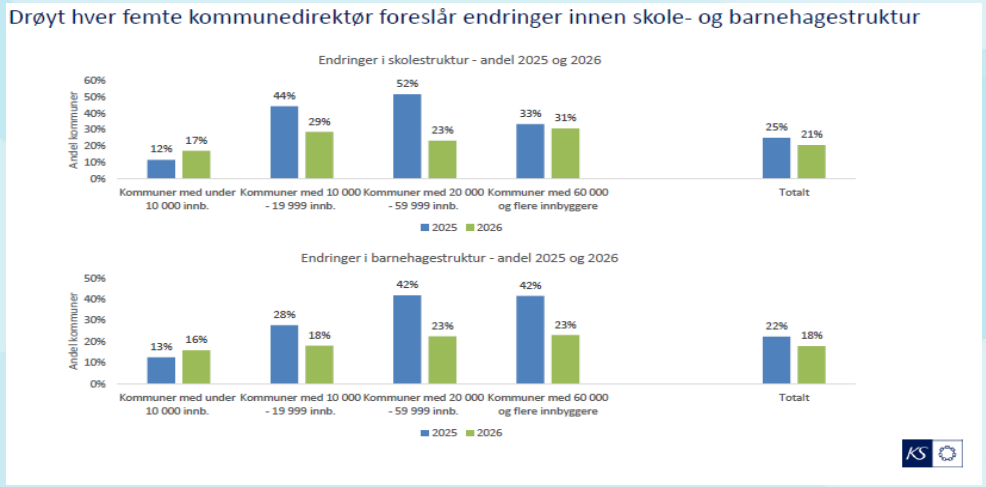
Sortland kommune

KS Strategiseminar

Sortland kommune

KS Strategiseminar

Tiltak for bærekraftig kommuneøkonomi og velferdstjenester

Rana, Hattfjelldal, Meløy og Nesna

Felles kunnskapsforståelse av utfordringsbildet i kommunestyret

Tenke helhet og langsiktighet (gjerne 40 års perspektiv)

Tillit mellom politikk og administrasjon

Tørre å stå i tøffe beslutninger - Strukturendringer – sammenslåing av skoler, barnehager, legekontorer,

helsetjenester – tenke stordrift

Reduserte administrative ressurser

Omstillinger, arbeids/oppgavedeling, digitalisering/innovasjon

Sortland kommune

KS Debatthefte 2026

1. Hva må vi gjøre i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene for å øke endringstakten for bærekraftig velferd?

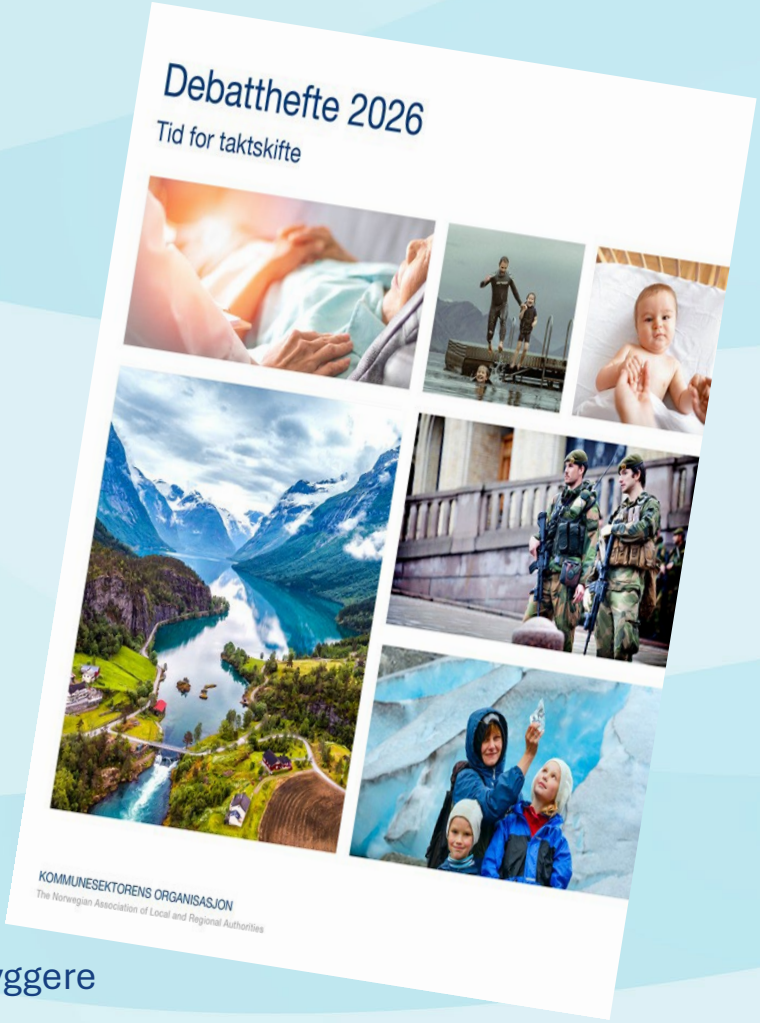
2. Hvordan kan vi i vår kommune/fylkeskommune de neste to årene ta i bruk de arbeidskraftressursene som finnes?

3. Hva må vi prioritere i vår kommune/fylkeskommune for å styrke beredskapsevnen – både i egen organisasjon og i lokalsamfunnet

Sortland kommune

Forslag til tiltak i neste toårs periode

1. Arrangere arbeidsmøter mellom politikk, administrasjon og fagorganisasjoner for felles situasjonsforståelse.
2. Innbyggerdialog - skape forståelse av forventningsgapet hos innbyggere/brukere
3. Strukturendringer - etablere større fagmiljø – bruke kompetanse mer effektivt
4. Videreutvikle ILAG tjenestesamarbeid – med flere fagområder om tjenesteleveranse
5. Sette i gang flere prosjekter innen tjenesteinnovasjon
6. Investere i digitale løsninger
7. Etablere utdanningsstillinger/arbeidsplasser for innbyggere i utenforskap
8. Tiltak for å aktivere pensjonister til vikaroppdrag
9. Øke kunnskapen om totalforsvaret hos politikere, administrasjon, næringslivet og innbyggere
10. Organisere inn fagressurser innen krise og beredskap i administrasjonen
11. Oppdatere kommunens overordna beredskapsplan
12. Informasjonskampanjer om egenberedskap til innbyggerne
13. Sikre nødvendige fagressurser innen krise og beredskap i administrasjonen

Sortland kommune